

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK III. Ч. 57. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, п'ятниця, 24-го березня 1944. No. 57. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 24, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

РІВНОПРАВНІСТЬ ДЛЯ НЕЗАЛЕЖНИХ РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ

ВАШИНГТОН. — На конференції членів Краєвої Военної Робітничої Ради, які заступають в цій раді загальну публіку, прийнято постанову, щоб признати в ній право заступництва для так званих „незалежних“ робітничих юній. Досі лише юнії приналежні до Американської Федерації Праці або Конгресу Промислових організацій (CIO) мали заступництво через свої центральні. Незалежні юнії існують в більших розмірах в телефонічних підприємствах, електричних, корабельних верстатах й інших робітнях. Їх членство доходить до півтора мільйона. Щоб вони могли бути представлені в Краєвій Военній Робітничій Раді, мусять згодитися на спільних кандидатів, що їх імена будуть предложені президентови до замінування. Покищо для представників незалежних юній призначено місця в апеляційних комісіях.

СТУДЮЮТЬ ПІДВИШКУ ПЛАТ В СТАЛЕВОМУ ПРОМИСЛІ

ВАШИНГТОН. — Краєва Военна Робітнича Рада передискутувала догадання Конгресу Промислових Організацій, щоб признати робітникам у сталевій промислі підвишку по 17 центів на годину. Для прибирання фактів у цій справі створено окремий підкомітет. Колиж прийшла черга на передискутування догадання Американської Федерації Праці в цій самій справі, вибрано другий підкомітет. Прихильно до цієї справи віднеслися представники робітничих організацій і публіки, а проти голосували представники промислу. Зате прийнято резолюцію всіма голосами, що провірка догадань ще не творить конечности підвишки плат.

КОНГРЕСМЕНИ ЗАПИТУЮТЬ ГОДА ПРО РОСІЮ

ВАШИНГТОН. — Републіканські конгресмени, які вперше засідають в палаті репрезентантів, вислали письмо до секретаря стейту Кордела Гола з догаданням в'яснення поведінки Росії у відношенні до Альянтів. Вони пишуть в листі, що републиканці радо згодилися на пропозицію створення міжнародного тіла для заперення миру після війни, також радо прийняли до відома звіт з перебігу конференцій у Москві й Тегерані, але пізніші факти показали, що поступовання Росії йде в іншій напрямку. У відповідь на письмо 24 конгресмени секретаря Голла має відбути з ними конференцію для в'яснення заграничних справ Америки.

ДЮІ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ СЕРЕД БУВШИХ ДЕЛЕГАТІВ

ШКАГО. — Упродовж останних шістьох місяців переводив пробне голосування бізнесмен Джеймс Кемпер серед делегатів на Републіканську Конвенцію з 1940. р. На підставі відповідей від них представляється сила републиканських кандидатів на становище президента в такий спосіб: Дюї має 66,6% голосів, Вилкі 15,7% Брікер 14%, МакАртур 3,7%. Для порівняння подає Кемпер голоси зперед місяця і з цих показується, що Дюї зискав 1%, а Вилкі втратив 1% голосів.

РОБІТНИКИ В ПОБОРОВІЙ СЛУЖБІ ПІДУТЬ ДО АРМІЇ

НЮ ЙОРК. — Молоді борові робітники, що працюють при поборовій службі і мають менше ніж 38 літ життя, мають зрезигнувати з своїх становищ, коли вони надаються до військової служби. Це подав до відома директор Поборової Служби ньюйорської округи, полковник МекДермот.

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН НА НОВІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Протиадмірал Еморі С. Ленд, предсідник Морської Комісії, виявив перед підкомісією Торговельної Флоту в палаті репрезентантів, що ціна виробу кораблів системи Либерті впала до непропорціональних розмірів в порівнянні з первісною ціною. Безпосередно перед вибухом війни будова корабля системи Либерті в корабельних верстатах коштувала \$160,000, а тепер коштує від \$20,000 до \$60,000. при тім адмірал заявив, що приватний капітал не можна інвестувати в будові таких кораблів, бо лише уряд може їх замовити.

ПЕРЕБІГ КОНВЕНЦІЇ БУДЕ ПЕРЕДАНИЙ ПО ТЕЛЕВІЗІЇ

ГОЛІВУД (Каліфорнія). — Демократична й републиканська конвенція, що відбудеться літом цього року в Шикаго, буде передана по телевізії до всіх закутин Злучених Держав, так як досі подаються різні наради по радіо. Це виявив предсідник Нешел Бровдкестинг Компані Найелс Тремел. Станція телевізії є тепер в Ню Йорку, тому фільму треба буде переслати з Шикаго до Ню Йорку літаком.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

Дотеперішня літа военних утрат в наших збройних силах

ВАШИНГТОН. — На підставі звітів армії й флоту по день 29. лютого 1944. р. американські военні втрати представляються в таких цифрах: Від початку війни всіх жертв було 165,061 осіб. До вбитих зараховано 38,846; ранених 58,964; попавших у полон 31,730; пропавших без сліду 35,521 осіб. Між полоненими домердо 1,894 осіб, переважно в японських таборах. На вбитих при армії припадає 21,014 осіб, при флоті 17,832.

ДОГАДАННЯ СУСПІЛЬНИХ ПРАВ НА ЧАС МИРУ

МОНТРЕАЛ (Канада). — На конференцію Міжнародної Організації Праці, що відбудеться у Філадельфії 20. квітня, приготується новий міжнародний чартер з догаданням пінесення суспільного рівня і права до праці у всіх краях. Новий чартер мав би бути інкорпорований у мировий договір, який буде випрацьований після теперішньої війни. Це буде „суспільний контракт двадцятого століття“. Цей новий суспільний контракт випрацьований Міжнародним Бюро Праці і його шойно тепер проголошено прилюдно.

АМЕРИКАНСЬКА СПРАВА ІЗ ВСЕСВІТНОЇ ТОЧКИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — На закінчення „року школярів“ в Пенсильванійському університеті вилговис промову асистент секретаря стейту Адольф А. Берлі. Він зясував становище Америки в міжнародних відносинах в той спосіб, що приписав Америці обовязок зорганізування відносин в цілому світі на такий лад, щоб можна втримати мир. Він в'яснив це так, що значіння якогось краю у світі не можна мірити лише воєнною силою, але теж силою ідей і напрямку політики. Це значить, що американські бізнесові інтереси мають йти впарі з заперенням, що Америка розбулоує добробут в тих краях, з якими вона має бізнесові звязки.

ВІЙСЬКОВИЙ НАТИСК В ПАРАГВАЇ

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Луїс Аргана, міністер заграничних справ у Парагваї, прихильний політиці Альянтів, мусів уступити з свого становища під напором організації націоналістичних офіцерів, котрі стоять у порозумінні з військовою клікою в Аргентині. Крім Аргани уступили ще два інші міністри.

Чорчил натякує на ревізії Атлантийського Чартеру

ЛОНДОН. — Підчас дебати в британському парламенті над заграничною політикою Британії послы домагалися від прем'єра Чорчила й від секретаря заграничних справ Ідена в'язати заяву щодо значення Атлантийського Чартеру, головню в відношенні до генерала Франка. Чорчил заявив, що Атлантийський Чартер ще далі обовязує Об'єднані Держави; з одної частини його заяву одначе вичітують заповідь, що супроти змінених умовин його треба буде дещо змінити.

Іден потвердив, що британський уряд теж пішов слідами американського й зажадав від совєтського уряду в'яснення, чому він навязав дипломатичні зносини з урядом Бадолія, не поспитавшись вперше союзників.

НІМЕЧЧИНА ТВОРИТЬ КВІСЛІНГІВСЬКИЙ УРЯД ДЛЯ МАДЯРЩИНИ

БЕРН. — По трьох днях оживлених заходів створити для Мадярщини уряд, який невеличко слухав би німецьких приказів, Німеччина проголосила, що Беля Імреді не потрапив створити уряду, а зате це зробив маршал Деме Стойй. Заява каже, що уряд повстав за згодою Гортія. Новий уряд негайно видав заяву, котру одначе, як видно з змісту, певно склав задалегідь німецький уряд.

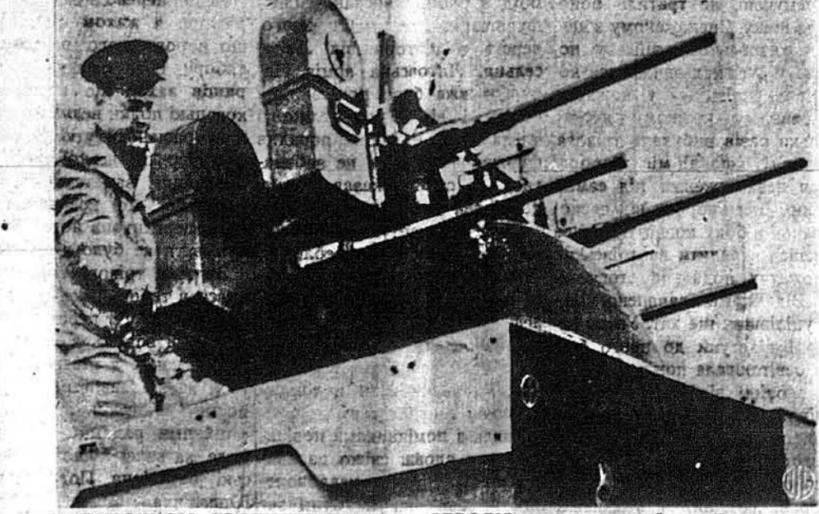
Справу дещо інакше представляє комунікат з інших мадярських кругів. За цю заявою, як адмірал Горті, регент Мадярщини, поїхав до головної квартири Гітлера, аби вистаритися відкликання гонведів з східного фронту, німецькі війська ввійшли 19. березня на Мадярщину. Вони стрінулися в деяких місцях з збройним опором. Заява каже далі, що Німеччина не злюбіла, що на Мадярщині живе тепер понад мільон жидів та понад мільон соціалістичних угітків. Одних і других наїсти вважають загрозою для німецьких військ на Балканах.

МАДЯРСЬКІ ДИПЛОМАТИ ПРОТИ КВІСЛІНГІВСЬКОГО УРЯДУ НА МАДЯРЩИНІ

СТОКГОЛЬМ. — Д-р Антал Улайн Ревіцкі, мадярський посол до Швеції, повідомив будапештєнське міністерство заграничних справ, що він не признає куклового уряду, котрий установили німці по заняттю Мадярщини. Зо заявою посла зосолідаризувалися всі урядові послы.

ВИЛИВ ЛЯВИ З ВЕЗУВІЯ ДЕЩО ОСЛАБ

АНГРІ (Італія). — Виллив ляви по північно-західному схилі гори Везувія, що заляяв уже до половини доми на дорозі Сан Себастьяно й Чекколою, дещо звільнився. Дощ попелу паде далі.

НАПІВНОШОЮ ПРОТИЛЕТУНСЬКОЮ ЗБРОЄЮ американської армії є чотири 50-каліброві машинні гармати, усталені на трюку. Називають усе це разом „воспегон“, себто осячим возом. Гармати можна звертати всі разом на різні сторони, вниз і вгору. На світлині, вояк починає стріляти з гармат.

РЕЙД 1,400 АМЕРИКАНСЬКИХ ЛІТАКІВ НА БЕРЛІН

ЛОНДОН. — Восьма американська повітряна сила відкрила в середі наново бій проти Берліна важким і успішним налетом 600 „літаючих фортеців“ і „либерейторів“ в ескорті бомбовиків було 800 бовіків.

На німецьку столицю скинено 1,400 тон бомб. Проти американських рейдовиків не вилетів ні один німецький літак, що загально вважають признакою занепадаючої сили німецького летництва. Німеччина покладалася підчас цього рейду на оборону протилетунських гармат.

Американські літаки били по фабриках і транспортних центрах, при чому для націлювання послугувалися різними прецизними інструментами. Перед поворотом домів летуни бачили дими, які підносилися з горючої Берліну на висоту 5,000 стіп.

Один великий німецький бомбовик пробував злетіти з летнища, але його допали американські бовівики й знищили.

Німецьке радіо подало, що альянтські бомбовики вдарили теж на Франкфурт над Менем.

НІМЦІ МАЮТЬ 325 ДИВІЗІЙ ДЛЯ ОБОРОНИ ПРОТИ НАПАДІВ З УСІХ СТОРІН

ГОЛОВНА КВАТИРА П'ЯТОЇ Альянтської Армії. — Наближається весна, що буде віддай найбільше керованою весною цієї війни. Для своєї оборони перед нападами, що будуть спадати на неї з усіх боків, Німеччина має готових принаймні 325 дивізій.

З того числа на східному фронті є 192 дивізії, в тому числі на Україні, котрої заняття було певно головною ціллю гітлерової кампанії на сході, є 80 дивізій. У Польщі стоїть 58 дивізій, у Данії й Норвегії 16, на західному фронті 42, на італійсько-австрійській границі 6, в центральній Італії 20, а на Балканах 26 дивізій.

Є й інші обчислення німецької сили. Її подають різно між 325 і 390 дивізіями.

АЛЯНТИ ВТИСКАЮТЬСЯ ГЛИБШЕ В КАСІНО

НЕАПОЛЬ. — Альянтські піхотинці відбили протитакти німецьких парашутистів та вдерлися глибше в зруйноване місто Касіно, буючися там від дому до дому й вживаючи при тому всякої можливої зброї.

Заняті частини міста ново-зеландські війська негайно піднівнують, аби не допустити до них назад ворога.

НІМЦІ ЗБИРАЮТЬСЯ „ВІДКРИТИ“ РИМ

ЛОНДОН. — Римське радіо заявило, що німецька військова команда постановила проголосити Рим „відкритим містом“, себто не буде боронити його перед наступаючим ворогом. В той спосіб німці хотіли би скласти на Альянтів усю вину за евентуальні военні шкоди в місті. Альянти по всякій правдоподібности не будуть могли прийняти такої заяви. Зрештою таку заяву про Рим видав уже уряд Бадолія 14. серпня 1943. року.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА ГОРОХІВКУ, БОГОЯВЛЕНСЬКЕ Й ПЕРВОМАЙСЬКЕ

ЛОНДОН. — На південно-українському фронті червона армія під ген. Коневом заняла Первомайськ, важко уфортифований німцями залізничий вузол на долішньому бігу ріки Бога, де колись через довший час була головна квартира маршала фон Манштейна. Ще далі на Україні на полудни червона армія заняла Горохівку, й Богоявленське, оба коло Миколаєва.

Зо сектора Проскурів-Тернопіль червона армія не подає комунікату. Німці кажуть, що там ідуть незвичайно завзяті бої; видно, німці кинули туди посилення. На жмеринському фронті червона армія заняла Яришів. У завязтих боях коло Підзамча, 13 миль на схід від Бродів, вбито понад тисячку німців.

Московські газети присвячують багато уваги кампанії за Молдавію. Б. Руснак, член совету молдавської републики, пише в „Червоній Звезді“, що молдавські партизани вбили за останній рік 12,000 німців та вколіїли 270 військових поїздів. Тепер, каже стаття, „румунські колоніяльні дідиці, що вважали себе вибранцями за останні два роки, втікають чим скорше з Молдавії.“

ТОДЖО ОСТЕРІГАЄ ЯПОНЦІВ ПРО НЕБЕЗПЕЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ ЯПОНІЇ

НЮ ЙОРК. — Японський прем'єр, генерал Тоджо, говорив на засіданні японського парламенту про важке положення Японії. Мовляв, Японія станула на критичній точці, та що ситуація вимагає тотального висилення всіх сил держави. Він заповідав важкі удари проти Злучених Держав.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 21, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакції не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:

SUBSCRIPTION RATES:

Table with subscription rates for one year, six months, and three months, including prices for the US and Canada.

Загранична політика Америки

Департамент стеїту видав офіційну заяву про заграничну політику Злучених Держав, якої вже давно з усіх боків домагалися.

Нема сумніву, що заява Гола зисовує різко багато питань заграничної політики краю.

За такж Гол признає: перемогу в війні, а далі державне забезпечення американської держави й суспільного добробуту американського народу.

Для добуття перемоги й забезпечення американської держави й суспільного добробуту по війні американський уряд признає видно потрібним співпрацю між державами.

При такій організації світу зайво буде удержувати великі армії й флоти й робити великі видатки на зброєння.

Заява повторює ще раз давніші заяви, що Атлантичський Чартер має дати обов'язуючу силу.

У кінцевих уступах Гол говорить про народи в межах держав. Він повторює ще раз свою попереднішу заяву, що всі народи, котрі „в пристойному розумінню людства“ виказали кваліфікації на перебрання на себе виконання обов'язків свободи, є управнені до свободи, однак він не дає дальших пояснень про значення кожної з тих фраз.

ЗА ЗРІСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Признання й побажання, які насипали й насипають до головного уряду У. Н. Союзу з нагоди його 50-ліття, це не є гарні фрази, висілані на адресу провідників цієї організації, бо провідники не відносять цих привітів до себе, а подають їх до загального відома як признання для усіх членів У. Н. Союзу, зокрема для тих, що ту організацію оснували й її розбудували.

Як бачимо, то Союзова сім'я це не лише сім'я, що зв'язана спільним грошевим капіталом із понад сім мільйонів дорослих „де твій скарб, там твоє серце“ — сказано в Книзі Премудрости. Заки ті гроші складено до спільної скарбниці, треба було посвятити величезну силу енергії. Про те, як важко було колись, а не легше ще й подекуди тепер, приєднати членів до нашої братньої допомогателі організації, знають лише ті, хто практично займається організуванням членів.

У теперішню часі, коли ми шукаємо зближення з нашими канадійськими братами, ми підемо ще далі, бо вважаємо наші осягні спільним капіталом американсько-канадійських громадян українського роду. Для нас таким, осягом, який повинен рахуватися це й угольним каменем для будучих наших поколінь, є Український Народний Союз із своїми понад 42 тисячами членів і понад сім-мільйонним маєтком.

Канадійсько-український двотижневик „Будучність Нації“ з 1. березня б. р. пише так: „Правда, не маємо лиш одного, чим можуть похвалитися американські українці. Не маємо організації з сім-мільйонним маєтком. Але маємо душі добрі; ширі й жертвенні, котрі все раді жертвувати й підтримувати кожну велику й варту справу“.

Тішить нас, що по другій стороні нашого американсько-канадійського кордону є належна оцінка наших придбань, придбань не одного дня, не одного року, а цілої 50-ки літ, найменше двох генерацій громадян українського роду. Коли згадаємо про це признання, то не для самохвальби тих, що таким маєтком завідують, але для поширення зрозуміння, що наші канадійські браття глядять на це як осяг „американських братів“, отже як на осяг збірності. Наводимо це на доказ, що не зважаючи на велетенські труднощі, наша американсько-українська громада при мольній хоч дуже пинявій праці таки осягнула щось таке, що повинно бути захопом для теперішніх працівників дорожити придбаним духовим і матеріальним добром, у яке цілі покоління вкладали свій талант, свою енергію, а нераз і цілий свій патріотизм і цілу душу.

Коли ж у висліді 50-літньої діяльності всього нашого громадянства? Чи не є тепер обов'язком кожного громадянина приспішити зріст У. Н. Союзу в членах, на знак зрозуміння великої ідеї?

СТАВІТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІЯ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

Проф. Микола Чубатий.

Спроби російського культурного завоювання -- в Америці

Мода на Росію і російське.

Ніхто не зможе заперечити, що Росія і все, що російське, нині модне в Америці. Разом з політично-військовим союзом став для багатьох модним також „советський устрій“.

Та не про це йде; не про політичну сторону нині говоримо; іде нам про щось друге, про культурну російську експанзію на кошт інших слов'ян в Америці. Признання для героїв червоної армії капіталізму, як може тільки, дуже добре російська стара еміграція, як теж капіталістичні нові висланники Советів до Америки. Нині така ситуація, що говориться про нову епоху, про добу слов'янського світа в Європі, але мається на думці — російський світ. Виглядає так, немовби поза Росією не було інших слов'ян, числом назгал рівних росіянам, а культурно вищих. Колись російська культура вважалася доволі далекою і чужою для західних народів. На не дивлячись як на екзотику. Та нині російська культура стає мало не взірцем для багатьох робітників західної культури теж і тут, в Америці.

Зникли десь інші слов'янські народи зі своїми різноманітними культурами не менше інтересними ніж російська. Нині виглядає так, що все, що слов'янське, повинне теж радуватися, що на наших очах наростає сила, яка є гордістю їх самих, бо це є сила громади українського роду.

Коли ж у висліді 50-літньої діяльності всього нашого громадянства? Чи не є тепер обов'язком кожного громадянина приспішити зріст У. Н. Союзу в членах, на знак зрозуміння великої ідеї?

В Америці російської імміграції небагато. Правдиво російської імміграції є трохи на заході у Каліфорнії та в інших прибережних західних степах. Натомість „росіяни“ на сході це переважно ті люди, з українського роду, що не маючи національної української свідомости далися захопити релігійній православної пропаганді, сильно матеріально підтримуваний колись царською Росією. Так і досі лишилися навіть без якогонебудь знання російської мови.

За росіян уходить теж білорусини; в багатьох з них національна свідомість теж невисока. Тим чином малороси та білороси доповнюють число неіснуючих в Америці росіян.

Зате є в Америці куди більше відносно до інших народів російських інтелігентів, й то інтелектуалів усіх відтінків. Є між ними багато вчених, професорів, дослідників та журналістів ще з часів царського режиму. Здебільша вони втікли перед бурною російською ре-

волюції. Поза страхом перед більшовиками, вони нічого не пережили ні не навчилися; так і лишилися здебільша реакціонерами. Особливо ці, що безпосередньо переїхали до Америки, не задержуючись в європейських еміграційних осередках, де й російське життя було більше поступове.

Вони потрапили звсім добре поприміщуватися в Америці та своєю працею вести пропаганду російської культури й то нерідко у такій формі, яка була за царату, особливо, коли мова про інші слов'янські народи, на які вони дивляться з легковаженням. Знов у відношенні до українського народу багато з них таки держаться царської правди віри: „України не було, нет і бити не може“.

Поже вченими та журналістами в Америці є багато імігрантів-музиків, мистців, що теж робили проповідь двадцять літ добру пропаганду російської культури.

Новочасна російщина в поході.

Та нова політична констеляція прийшла з московською конференцією та тегеранським зїздом. В Америці появилася багато висланників — вже нової Росії, які ведуть як не в прямим порозумінню, то зовсім рівнорядно ту саму роботу, що їх і дотепер вели політичні противники, білі імігранти. Робота нових росіян куди більше успішна, бо повна свідомости та має за собою моральний капітал; авреолою героїзму червоної армії. Роботу їх об'єднують місцеві комуністи, які видять у поширенні російської культури в Америці та в добуттю для неї симпатій американського громадянства приготування дороги до поширення а то й панування комунізму в Америці. Це, що так скажемо, освоєне на американським ґрунті комуніфіцтво. Нині воно прямо заліває менше кваліфіковану інтелігенцію, а радше інтелігентний пролетаріат Америки.

Зріст таких проросійських впливів дуже корисний советському урядові, бо утримує в Америці прихильне політичне наставлення до Советів, дарма, що їх політика далека від свободолітності та від засад Атлантичського Чартру, який теж і Росія ніби прийняла як ідеологічні заложення для порядкування повенним світом.

Ось так бачимо, як тепер повстають при різних університетах та каледжах десятки курсів російської мови та культури. Одні з них є справді потрібні. Себто ті, що є для вишколу армії, військової адміністрації в Європі чи Азії, як теж для потреб міжнародних агенцій повоенної реконструкції світа. Але є й багато таких, в яких студіюють російщину тільки для симпатій та через захоплення новим советським порядком.

Мова та культура інших слов'янських народів, як виглядає, зійшли десь на сирій ку-

тик. Вони немов непотрібні світові, дарма, що без них на великих просторах, на яких будуть діяти американські військовики та адміністраційні урядники, не можна буде обійтись. Бо ж на цілих просторах центральної Європи російська мова як середній порозуміння — звсім безужиточна.

Наступ на шкільні ради великих американських міст, на радіо та фільмові театр.

Зорганізовані російські інтелектуалісти накладають свій погляд деяким навіть загально-американським культурним установам та при помочи американських симпатиків перекладають нерідко такі постанови, до яких можуть мати поважні застереження американські слов'янського, але неросійського походження. Наприклад: Беріт їхню акцію, щоб ввести навчання російської мови до гай-скулів великих американських міст як в Нью Йорку, Дітроїті, Бостоні, Бодфолі, Філадельфії, Шікаго і т. д. Штурмують відповідні Бюро оф Едукейшен, в такий спосіб, немаче без російської мови не могла існувати Америка. Відомо, що в тих містах росіяни обмаль, натомість є тая велике число американських дітей неросійського — українського, польського, чеського та іншого слов'янського походження.

Багато американських університетів вже позавадили студії російської мови та культури, а низка підготовляє такі студії по війні. А що між вчителами російської мови нині багато комуністів, так і є поважна небезпека, що через такі курси російщини всяке в американську молодь теж і комуністична пропаганда. Подія з курсом російщини на Корнелі Університі для військовиків є паначока. Обидва, по черзі зазначені інструктори російщини, були такі рині комуністи, що треба було звільнити одного під натиском публічної американської опінії, бо ширив комунізм між майбутніми офіцерами. Заангажований другий інструктор показався як ревішим комуністом і заряд університету став перед фактом, що мовля — не може бути іншого некомунистичного інструктора російщини. З цієї труднощі врятувала заряд університету військова влада, бо разом з другим /подібними курсами взагалі звинула. Теж і через радіо чуємо часто таку музику, якби не було нічого іншого крім Чайковського, Римського-Корсакова, Шостаковича чи інших російських музиків. Для цього останнього улаштували в Америці навіть спеціальну трансмісію з Москви до Америки, щоб його концерт в Москві міг бути переданий по цілій Америці. Слов'янські, неросійські композитори то так якби не існували, хоч є такі, що живуть десятки літ — в Америці.

Перегляньте музичний відділ особливо недільних додатків до великих ньюйорських щоденників, а там уже починається тая кінчиться російськими творцями тону. До речі, російськими музикантами стали тепер в Америці всі, хто тільки жив в Росії, звсім як за царату. Нині всі вони, з якої території не походили — є обняті назвою „рошен“.

В Нью Йорку всюди тепер російські фільми. Вони приходять з Росії і, очевидно, як вся комуністична література є крайно тенденційні; теж і ворожі вивольненню українського народу, бо нерідко прямо перекручують історичну правду на російську користь. Сказати щось, а ще більше написати я-кесь слово — критики на такі фільми, то це глас вопіючого во пустині. Ніхто не є в силі добитися, щоб слово критики на російській культурній наступ могло дочекатися появи. Вистарчає вже це саме, що фільма зїстала „мєйд ін Рошія“.

Проба зрозійшити слов'янські імена в англійській транслітерації.

Від довшого часу в англійським літературнім та журналістичним світі стала актуальною проблема переписування назв писаних кириличною азбукую на англійський спосіб вимови. Відомо, що кирилицю уживають не тільки росіяни, але також українці, білорусини, серби та болгары. Кожна з тих мов має свої фонетичні властности та згідно з фонетикою даної мови треба придумати спосіб транслітерації назв писаних кириличною азбукую на англійську мову.

Окрема комісія, що над тим працює з рамени Американ Ассоційшен оф Тічерс оф (Додичення на сторіні 3-ій)

ОЛ. ЛУТОВИЧ Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

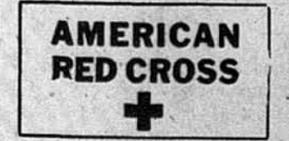
Історична повість з часів Хмельниччини.

46)

Табір перебудовано на менший, чотирикутником встановлено вози по кілька у ряд. Наготовано вози, щоб у одну хвилину закрити ними проходи. Всю піхоту стягнуто під прикриття властивого табору. Між возами і зовнішніми валами зїстала тільки вишукувана до бою кіннота. Наведено на північні ліси набиті гармати. А челядь і чиншева шляхта сесим потом обливалися, на спеці копаючи рови, насипаючи вал перед возами, з острахом, що хвилі поглядуючи на північ, щоб загодя доглянути козацьку небезпеку і чкурнути під захист своєї кінноти. Кожної хвилі Кричевський міг наскочити з півночі. Та, Радзивил, роздивився зза Дніпра доведського відважно пробралася аж під Холмець і вернула-

но за Дніпром одностачний збірний відділ зо слабших піхотинців. І для них, однак, стояли на поготові байдаки, щоб при небезпечі без бою навіть переправитись на литовський берег Дніпра. Настала остання ніч, з 30 на 31. Іліня. І піхота і кіннота, хоча перемучені, не тратили бойового шикку. Виснаженому жданню литовському війську почало у сутінках вижитися козацтво скрізь — у кожному куціви, у кожному дереві. Кілька разів вибухала тривога. Ворог і справді міг підобратися незавваженим під самий табір. Для охорони від несподіванок з боку козацтва, князь наказав запалити на лівських сіножатях подальші стоги сіна. Від Холмця запалено кілька уцілівших ще хат. Увесь табір і підступи до нього всю ніч освітлювала пожежа, кидала зловіщі відблиски аж над Дніпро. Військо трохи заспокоїлося. Здавалося, що ніхто неспостережений не зможе наблизитись до табору.

Вранці, 31. липня, Радзивил, стражник Мирський, обозний Коморовський і полковник Райнголд Тизингавен виїхали оглянути роботу по укріпленні табору. Армія всю ніч стояла в бойовій готовості, але все ще не знала, звідки того ворога сподіватись, як не знав того й Радзивил. Челядь дальше копала рови. Підійшло вгору сонце, випіючи гарячий день. Десь у ранній, селянський обід з табору вислано відділ фуражирів до поблизького, верств в півтори від Лоїва, селяць. Литовська армія відчувала вже брак поживи для людей і вівса для великого числа коней. Радзивил порадив фуражирам далеко не забиватися, самий вказав селяць до Лоєва найближче. Безпечно жартуючи фуражири переїхали по греблі за Лоївку, звернули в Брагінськото село шляху по доріжці у полуднево-західному напрямку. Ніхто не нагадувало приваєности хочаб одного козака в околицях. Вони пройшли полонину зникли в перелісках. Князь з помічниками повільно їхали здовж свіжо насипаних валів. Мовчав недоволенний — вали ще не були закінчені, а помічники не сміли говорити, бачучи недоволення зверхника. Не минуло й пів години часу відїзду фуражирів. І раптом бачать литовські полководці насліпо біжучих до табору кількох іздів. Занепокоєні женуть до греблі їм на зустріч і пізнають висланих фуражирів. Ще здалека кричать, запитують, що сталося? Ледви переводячи віддих фуражири з жахом оповідають, що ворог всього верству від табору. В перелісках їх товаришів захоплено в полон, а козацькі полки великою силою й з страшною хукістю летять на табір литовської армії. Очи Радзивила заметали іскрами. Зрозумів, що козацький вожець перехитрив його, та роздумувати не було вже коли. Загнали тривогу горні, счинився в таборі пекольний рух, не далі 10 минут перед тим сподівалися ворога з півночі, а він наскакє з півдня. Повертали на південь гармати, піші полки вибігали зза возів, стріляючи рядами виїздили в поле, за вали, кіннота. Мадярські баталіони Подлецького і Юшкевича бігли обсадити греблю на Лоївці, з усіх сторін бігли до табору литовські частини. Литовський табір, наче

Ваш Червоний Хрест все з вами. Чоловіки й батьки, брати й сини, чи дочки у воєнній службі, звертають в потреби до Червоного Хреста. Підтримайте Воєнний Фонд на 1944 рік, щоб Червоний Хрест мав змогу надалі їм помагати!

3 КАМПАНИ ЗА ЧЕТВЕРТУ ВОЕННУ ПОЗИЧКУ

Громадянки і Громадяни!

Є одна справа, яка мусить бути виконана до 15 квітня 1944 року: Американські українці мусять до цього часу закунити додатково стільки Воєнних Бондів, щоб була виповнена квота п'ять мільонів доларів. Як це станеться, тоді будуть названі два американські воєнні кораблі „Перемоги” такими іменами, які запропонують американські громадяни українського роду.

Це є остання пригадка нашим громадянам, товариствам, парохіям і громадам, бо наближається останній речинець, коли ще можна кожному гідно сповнити свій патріотичний американський обов'язок, а рівночасно принести честь українському імені в Америці. Тому не зволікаймо і незнебудьмо доброї справи, яка не може і не сміє скінчитися невдачею. Вона мусить обов'язково бути успіхом. Це ж іде про оборону нашого краю і наших демократичних ідеалів! Це іде про патріотичну маніфестацію американських українців!

Теж пригадуємо, що в цій нашій кампанії іде про продаж малих бондів на суму п'ять мільонів доларів, себто з серії E, F, G (E. F. G.), бо тільки такі бонди зараховуються, коли іде про привилей назвати два кораблі після нашого уподобання. Значить, що треба з нашого боку масової участі в закупні додаткових воєнних бондів, бо саме про це іде нашому уряду. А далі ті воєнні бонди мусять бути закуплені на аплікації Українського Конгресового Комітету.

Зобов'язання розпродати Воєнних Бондів на п'ять мільонів доларів в окремій Українсько-Американській Кампанії, що триватиме від 18 січня до 15 квітня цього року, перебрало на себе американсько-українське громадянство резолюцією, ухваленою дня 4 грудня 1943 року на зборах Українського Конгресового Комітету. Загал наш поставився до цього зобов'язання з великою прихильністю і дав уже доказ цієї прихильності. Тепер треба тільки це діло докінчити.

Пригадуємо, що для переведення Ударної Кампанії Продажу Воєнних Бондів створено такий Комітет:

- Д-р Володимир Галан, предсідник.
- Український Народний Союз, Інк.: Микола Мурашко, предс., Роман Слободян, касієр, Дмитро Галичін, секр., Дмитро Капітула, контролор.
- Провідіння: о. Володимир Білинський, предс., Антін Цур.

(Допінення за сторони 2-гої)

Славонік Ленгвідес, під проводом росіянина проф. Стрельського, запропонувала, щоб кирилицею писані назвища словянських народів переписувати зовсім в дусі російської фонетики. Отсе видається ніби дрібничка, але введена в життя зовсім зросійщала вона в англійській транслітерації українські, сербські, болгарські чи білоруські назвища. При реалізації цього проекту українське Головинський ставби Галовинским. А в другім відмінку, то вже булоб „Галовинскаво” і так далше. Це справа подібна у многим до російської вимови церковно-словянських текстів в церкві, що в останніх двадцяти літах викликала була в православній українській церкві на Волині таку завзяту боротьбу як реакція проти „русифікації українців”.

Ось те все, це тільки дрібні уривки той російської пропаганди та поширювання російської культури, що деколи було заторкає інтереси інших словянських народів. Присутність інших словян немов серед нинішніх обставин в Америці небажана, бо Росія це слов'яни, а це повинно вистарчати. Це так по думці многих протекторів російщини в Америці. Для них слов'яни — це „Росія”.

ковський, секр., Євген Рогач, фін. секр., Іван Боросевич, касієр.

Українська Народна Поміч: Василь М. Шабатура, предс., Михайло Дуткевич, кас., п-ні Марія Фік, секр., о. Лев Весоловський, контролор.

Українське Будівельно-Позичкове Товариство (Філадельфія), Михайло Дубас, предс., п-ні Олена Штогрин, місто-предс.

Українська Шаднича Спілка Клівленд: Василь Волянський, предс.

Американсько-Українське Будівельно-Поз. Тов. (Нюарк): Василь Хома, предс., Петро Цап, секр.

Стейтові предсідники: Конетикат: п-на Анастасія Курдина, предс., Іван Селемен, заст.

Линої: Роман І. Смук, предс., Євген Команишин, заст.

Месечуєт: Микола Давискиба, предс.

Мішіген: о. д-р Стефан Тиханський, предс., д-р Амврозій Кібзей, заст.

Ню Йорк: Петро Задорецький, предс., Іван Андрушин, заст.

Ню Джерзі: о. Володимир Лотович, предс.

Огайо: Іван Тарнавський, предс., п-на Геновефа Зепко, заст., Дмитро Шмагала, заст.

Зголошуюча і видавничча агенція:

Українське Будівельно-Позичкове Тов., Філадельфія, Па.

Як переведити Кампанію на місця?

Кампанія продажі воєнних бондів мусить бути переведена в тісному порозумінні зо стейтовими адміністраторами Державного Скарбу та предсідників поодиноких кантіс. Державний Скарб повідомив поодиноких адміністраторів про нашу кампанію та подав їм імена наших стейтових предсідників та їх заступників.

Праця на місцях.

В кожній місцевості повинні зайнятися продажою бондів усі церковні та світські організації та вживати до цього тільки аплікації У. К. Комітету з нарисом:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
under the auspices of the Ukrainian Congress Committee

Аплікації вислано прямо з Державного Скарбу до всіх наших церков, відділів У. Н. Союзу, Провідіння, Народної Помочі та Союзу Українок, бо тільки ці організації прислали адреси. Всі інші організації можуть їх дістати, зголошуючи негайно свою адресу та кількість потрібних аплікацій на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
847 N. FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

НІМЦІ РОЗСТРІЛЮЮТЬ ПОЛЬСЬКИХ ВЯЗНІВ В ГАЛИЧИНІ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (ОНА) — Польські державні кола в Лондоні передали до шведської преси вістку, що коли німці опускали Галичину, то дали приказ тюремним дозорцям вбивати польських в'язнів. Таким чином німецькі поліціянти і вартові вбили тисячі невинних польських людей, які попалися в тюрму тільки за те, що противилися німецькій окупаційній владі.

В переданій з Лондону вістці говориться, що німці ще дали вбивати польських в'язнів. Опускаючи Львів, вони мали вигубити кілька сот тюремного населення, яке не мали чим перевезти на захід, бо всі поїзди знаходяться під зарядом військової команди.

Онучарство як бизнес

Коли босяки, що в кожному великому місті забезпечують собі кілька вулиць на свої житла, з'являються на наради, тоді впливова американська преса присвячує багато місця, щоб навітати такий феномен, як вплив змодернізованого складного життя до великих міст. Та коли відбувається конвенція американських онучарів, тобто людей, що торгують матеріальними відпадками людського багатства, званого популярно „джонк”, преса переходить над цією подією до денного порядку. Згадують про такі конвенції хіба фахові бизнесові газети. А це знак, що така конвенція — це ніщо надзвичайне.

Минулого тижня зібралось 1,200 професійних онучарів на свою конвенцію в Ню Йорку, щоб порадитися, як їм перебудувати воєнну кризу. Вони зорганізовані в Краєвм Товаристві Торговців Відпадків, яке проіснувало вже 31 літ. Коли пересічний громадянин загляне на вулиці якогось бідолаха, що розкидає щодня досвіта викинені з домів відпадки й вибирає зпоміж них старий папір, шматки онучі, кавалки старого металу, рештки гумових коліс, запяток та підшви, мимохіть жаль бере громадянина. Кожен хоче такому онучарови допомогти, вносять з хати для нього десь незаметно переховувати старі газети чи там ще що, от так, аби бідняг мав як „перепхати дець”. Але, як зіхалися торговці старими речами на конвенцію і перечислили свої сили, показалося, що це немалий бизнес. І не лише не малий в розмірах, але ще й важний.

Причинок онучарів до розвитку промислу.

Все оце дрантя, що його зволікають онучарі з піддаш, з фабричних копичь відпадків, з робіть вирібників та ремісників, з бляшаних збірників при домах і крамницях творить великі підприємства. Ці підприємства стають у пригоді американському промислові, як це показують такі приклади: Половина металу, що його вживають тепер на виріб воєнного матеріалу, походить якраз від онучарів „джонкменів”. А третя частина всіх паперових виробів не робиться тепер із нового матеріалу, а зо старих паперових відпадків, як: газети, пуделка, торби, навіть папір до писання, а головню старі шматки. Отже підприємці, що мають свої бизнесові бюро в хмародолах, зводять докупи підсумки праці отих „халамідників”, що ходять в брудних лахміттях і переконуються, що через них американський бизнес обертає капіталом двох біліонів доларів (\$2,000,000,000).

Труднощі бизнесу.

Війна це змінила онучарського бизнесу, навіпаки, вона його посилила. Тепер попитують за кожним старим напів зужитим або й цілком непридатним предметом. Адміністрація Регабілітації й Ріліфу Об'єднаних Держав потребує величезних припасів старого вбрання, щоб його вичистити, відпрасувати й перевезти в Європу або інші краї, що їх очищують наші війська з ворога. Зайдіть принадокво у спеціальну діяльність, де збираються онучарі, у великих містах вони звичайно приміщені над водою, а переконаєтеся, які величезні бувають склади хочби старих, пом'ятих капелюхів, пожовклих штанів, зідцвиглих плащів. Непривичному чоловікові не хочеться на це навіть глядіти. А підприємці твердять, що вони ще подвоїли свій бизнес, як би не те, що брак людей до праці. Бо навіть невивагаливі онучарі дістають тепер оферту з різних фабрик на позиції з доброго платення, і тому вони кидаються туди, де більший зарплатіток. Хоч як забобонні онучарі, що проти надії надіються найти якусь дорожочинну річ на смітнику і стати нагло багатими, то всетаки вони волять піти на певну, хоч би і важку працю, ніж далше повертати стухлі старі „джонки”, від яких нерідко набувають нещасти.

Підприємств з Сиракуз жаліється, що йому не стає пацок на відсілку призьбраного лахміття. — В околиці Бостону жінки воєнних робітників мають тільки гроша, що їм не хочеться вже відпродувати старих шмат. Молоді хлопці, що зношували по кілька вбрань на рік, пішли тепер до служби, отже в деяких домах

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

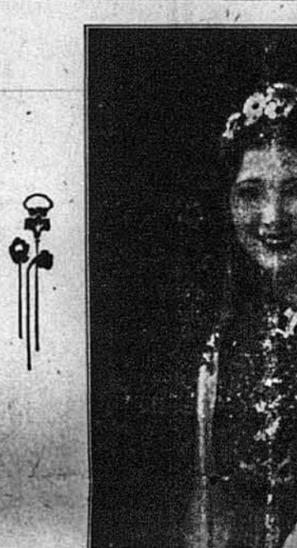
ПІТСФІЛД, МАСС.

Усі діти пішли на війну.

День 15. лютого залишиться мені на все в моїй пам'яті, бо того дня попрощав я вже четверту й останню дитину, що пішла борнити святі ідеали, за які наша Америка веде війну. Всі вони пішли як самохотники, зрікаючися вигод і вибираючи самі собі такі позиції, які їм припали до вподоби, без огляду на особисте безпеченство.

Коли я, як батько, звертав їм увагу на деякі небезпеки, то сказали мені так: „Тату, ворога треба бити в таке місце, де найбільше болить!” — І пішли мої діти по різних закутинах землі, не знаю навіть де вони тепер. Знаю лише, що найстарший син при торговельній флоті — „мерчант марін”; донька при Американським Червонім Хресті; середуший син при бомбовиках, а наймолодший відправився на війні при авіації.

Не знаю, як я перебуду ці неперві хвилини мого батьківського життя й виждання.

МАРІЯ САЛЮКІВНА ОСАДЧУК

виступити в неділю, 26. березня 1944 р., в Українським Національним Домі в Брукліні, в головній ролі „Сари” в драмі „Жидівка Вихрестка”. Того дня припадає 25-літній річниця її діяльності на сцені, започаткованої з Бруклінської громади. Це є уже її 201 виступ в головних ролях в оперетах, драмах, солових і хоровах продукцій та операх.

УВАГА! — УКРАЇНЦІ МІСТА КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦІ! СТАРАННЯМ ЗЛУЧЕНИХ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І ПАРОХІЙ МІСТА КЛІВЛЕНД

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО
Передання Військового Амбулянсу
АМЕРИКАНСЬКІ АРМІЙ ВІД УКРАЇНЦІВ М. КЛІВЛЕНД, котрий куплено за гроші, що їх зложили українські церкви, бизнесові інституції, товариства і поодинокі особи.

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ (MARCH 26, 1944)
в годині 3. пополудні
В У. Н. ДОМІ ПІД Ч. 2251 W. 14th STREET.
На святі будуть представлені армії, будуть бесідики американські і українські, як також виступять хори американської і української. Свято закінчиться ВЕЧЕРОЮ, котру приготують наше жіноцтво.

На це свято запрошуємо всіх українців міста Клівленд і околиці, де будуть мати нагоду оглянути амбулянс. Комітет.

нема старих убрань на продаж. — Бюро Майн виказує, що останнього року 48 відсотків усього металу в промислі прийшло не з копальщ, а зі збіроч.

Найближча майбутність „онучарства”.

Скоро лише скінчиться війна, уряд Злучених Держав буде власником мільонів фунтів зужитих металів та інших предметів в очах підприємців, що торгують величезними річима. На конвенції й що справу обговорювали пильно учасники. Показалося, що всі вони разом не мають тільки капіталу, щоб закупити весь непотрібний по війні старий матеріал для перепродажу.

А повонений промисл може найтис в положенню, що нагло буде потрібними тільки сирівця, щоб виробити з нього відбудувати промисл цілого світу. І над цим тепер передумують не лише великі торговці „джонку”, але теж і прості „онучарі”, бо вони скорше можуть доставити свій матеріал, ніж копальні підприємці.

але я чуюся гордим, що мої діти виховалися, як пристало на добрих громадян краю, для охорони волі й добуття демократії цілому світові. Вірю в те, що їх праця й готовість посвяти принесе добро цілому світові, а в тім і нашому поневоленому народові, як зрештою і праця мільонів і жертва десятків та соток тисяч інших молодих людей. Вірю, що недалекий той час, що й наш народ діждеться свого Вашингтона, за словами Батько Тараса.

Антін Маланчук.

НІМЦІ ОСТРІЛЮЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ.

З П'ЯТОЮ АРМІЄЮ ПІД РИМОМ. — 30 до 40 гарматних куль з далеконосних німецьких гармат упало на американський пильний шпиталь. Кулі розносили на кусні шатра шпиталю й вбили 5 пацієнтів та ранили 11 інших.

ВОРОГ ПОСПІШНО НАПРАВЛЯЄ ШКОДИ НА ТРУКУ.

ГАБАІ. — Американські летуни, що літали понад острів Трук, на котрий зроблено великий рейд бомбовиків 15. березня, доносять, що на острові панує незвичайний рух; японці видно пробують чимсь корше направити шкоди, пороблені американським рейдом.

Ще не запізно

ЗАМОВИТИ СОБИ ФУТРО 3 Persian Lamb

В теперішніх часах не є легко дістати добрий товар, але так, як все, ви можете бути певними, що наше виробництво уживає лише найліпший товар. Ці шкіри з PERSIAN LAMB є чудові, витривалі, блискучі і м'які. Нема кращих шкір на ринку!

Тому визнаємо жінок не оминати цієї нагоди і прийти ще-сьогодні та оглянути футра з PERSIAN LAMB. Маємо вже готові зроблені футра, як також і виробляємо футра до вашої міри. Заразом можете переглянути футра на весну т. зв. SPRING FURS.

КУПУЙТЕ З ДОВІР'ЯМ

MICHAEL TURANSKY
350 Seventh Ave., New York City
Between 29 & 30 Sts. 16th Floor. L.Ackawanna 4-0973

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА ЕЛІЗАБЕТУ

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ (MARCH 26, 1944)

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
214-216 FULTON STREET ELIZABETH, N. J.

Початок у годині 6-тій вечір.

Музичну частину програми виконають: Хор Тов. Бонів під проводом М. Ядловського і славовісний баритон п. Петро Ординський. Святочну промову вимовить вєч. о. Лев Чапельський.

Вступ на концерт вільний. Переведеться збірка на добродішні цілі. Просимо місцевих і позамісцевих громадян до ласкавої участі.

УВАГА! ВАТЕРВЛІТ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ (MARCH 26, 1944)

в годині 6. вечір

відбудеться представлення

„АМЕРИКАНКА”

комедія на 3 дії

котре відіграють аматори з Коговз В УКРАЇНСЬКІМ ГОРОЖАНСЬКІМ КЛУБІ
5th AVENUE and 25th STREET.

Просимо всіх! Будете вдоволені!

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ.! УВАГА!

НЕДІЛЯ, 26-го БЕРЕЗНЯ 1944

СТАРАННЯМ І ЗАХОДАМИ КОМІТЕТУ, ЧЛЕНІВ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ,
ПРИ ДОПОМОЗІ ПАРОХІЙ, УКР. ПРАВ. АВТОКІФАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ

ВРОЧИСТИЙ МОЛЕБЕНЬ

ЗА ЗДОРОВ'Я ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННОГО ОТЦЯ ВЛАДИКИ ІОАННА ТЕОДОРОВИЧА

З НАГОДИ ДВАЦЯТЬЛІТНОЇ РІЧНИЦІ ЙОГО ПРИБУТТЯ ДО АМЕРИКИ.

ТОРЖЕСТВО ПІЧНЕТЬСЯ ТОЧНО В ГОД. 7-МІЙ ВЕЧЕРОМ, У ПАРОХІЯЛЬНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ВОЗНЕСІННЯ, ПІД Ч. 675 СО. 19-та ВУЛ. В НЮАРКУ, Н. ДЖ. (До тої парохії вперше прибув заслужений діяч відродженої Церкви), В СОСЛУЖЕННЮ ВСЕГО ДООКОЛИЧНОГО ДУХІВНИЦТВА.

На тому Молебні будуть прийняті також Представники Держави і міста.

До ласкавої і численної участі запрошуємо доколичних Священників, Хвальних Представників Парохій, Братств, Сестричтв та Організацій.

Всіх Вас широ вїтає Святочний Комітет.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0562

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Суцільні робітники-обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенні до менше суцільних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтід Стейтс Емплоїмент Сервіс“. Критичні робітники потребують теж обох посвідок.

Праця для Мушин

Праця для Мушин

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ

(У віці від 18 до 60 років)

ПРИЙМЕМО МУЖЧИН до праці у переважній военній продукції

ПОПЕРЕДНІЙ ДОСВІД В РОБОТІ НЕ ВИМАГАЄТЬСЯ
Треба лише перейти лікарські оглядини і бути готовим працювати

ЗАІНТЕРЕСОВАНИМ ПРЕДКЛАДАЄМО ТАКІ ОФЕРТИ:

ДОБРА ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ
ДОГІДНІ УМОВИ ПРАЦІ
ЗАПЕВНЕНЕ ЗАНЯТТЯ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ РІК
ПОВНІ МОЖЛИВОСТІ ПРАЦІ ПІСЛЯ ВІЙНИ
НАГОДУ АВАНСУВАТИ НА ХЕМІЧНИХ ОПЕРЕЙТОРІВ
КОШТИ ПОДОРОЖІ ДО КАРТЕРЕТ, НЮ ДЖЕРЗІ

Ті, що тепер заняті у военній продукції, мусять отримати реліє

При оголошенні до праці треба предложити доказ громадянства і карту соціального забезпечення

WESTVACO CHLORINE PRODUCTS CORPORATION
500 ROOSEVELT AVENUE
CARTERET, NEW JERSEY

Праця для Мушин і Жінок

Праця для Жінок

ОПЕРЕЙТОК

на машинних до шиття.
Приймає окруженні і години.
Власник українськ
KING FASHIONABLE BELT CO.
25 West 36th St., New York, N. Y.

ХЛОПЦІВ АБО ДІВЧАТ

до легкой фабричної роботи.
Приймає окруженні і години.
KING FASHIONABLE BELT CO.
25 West 36th St., New York, N. Y.

ПОТРІБНО ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИКІВ

Жінок і Мужчин—без різниці на вік.
Добра платня
Постійне заняття
Досвід не вимагається
У Вейк Департаменталх
Нижкої оплати Агенції
KNOTT HOTELS
Безплатна услуга в знайдений праці.
Отворено 8:30 рано до 5:30 попол.
234 — 7th Ave., New York City
(між 23-ю і 24-ю вулицями)
Робітники, що мають важку военну працю, мусять мати посвідку, що вони звільнені.

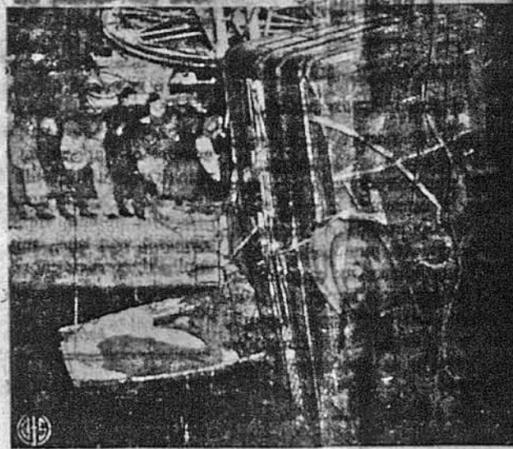
STATE OF NEW JERSEY

РОБІТНИКІВ

ДО ХЕМІЧНОЇ ФАБРИКИ
Робота в нутрі фабрики
48 годин і овертайм
ЗНАМЕНИТА ПЛАТНЯ
ПОВОЕННА БУДУЧІСТЬ
Суцільні робітники мусять мати посвідку звільнення

ARVEY CORP.

300 COMMUNIPAW AVE.
JERSEY CITY

27 ОСІБ ЗАГІНУЛО. — Оводі „бос“, повний робітників з воєнних фабрик, похованувся на леду на мості коло Пасейку, в стейті Ню Джерзі. Й заплив через поруччя в ріку Пасейк. 27 осіб згинило на місці. На світлинні: підносять з води тіла потоплених.

Коли брак вітамінів...

Дуже багато говорять і пишуть про роллю вітамінів у розвитку та житті людини. Вітамінами називаємо хемічні тіла, що, находяться в дуже малих кількостях у поживі живих створінь і мають великий вплив на їх розвиток і здоров'я. Коли поживу позбавити тих чинників, тоді вона стає меншевартна, а споживання довший час поживи, в якій замало чи зовсім нема вітамінів, провадить до хвороби, т. зв. авітамінози, яку залежно від браку вітамінів А, Б, Ц, чи ін. називає авітамінозою А, Б, Ц, та ін.

Досліди Вольбах.

Недавно у лікарській пресі подав свої досвіди над хворобивими змінами у тканках організму людини чи тварини, дослідник Вольбах. Він подає цікаві висліди своїх обсервацій над змінами у вигляді та праці тканок організму, що годуються поживою з недостатком вітамінів. Найвиразніші зміни виступають в авітамінозах А, Ц, і Д. Зате трудно було вказати якісь хворобові зміни в тканках, коли в поживі було брак віт. Б, через що дана людина хворувала на недугу бері-бері, шлунково-кишкове розладдя і загальмування росту.

Брак вітамінів А.

У поживі спричинює різні недуги, з яких найважливіші це затримання росту і змутніння очної рогівки (т. зв. ксерофтальмія).

Найважлишою шкодою для організму, яку спричинює брак вітамінів А, це хворобові зміни в т. зв. наболонних клітинах, що вистеляють залози організму і втворюють їхні продукти. Ці клітини видіють і роговатіють подібно як наболонні клітини шкіри. Найважливіші зміни помічаємо в залазах, що втворюють слюзи; через зроговатіння видільних клітин цих залоз вони не втворюють сліз, а очна сплівка роговатіє, наче шкіра.

Згаданий учений дослідив також хворобові зміни через брак віт. А. у зубах, головно в січних зубах тварин гризунів.

ТАРЗАН, ч. 942- Пастка.

своїх городовиш та овочів, що є джерелом віт. Ц. Зрештою шкорбут перестав уже бути хворобою моряків і воєнків, бо люди розуміють уже вагу і вплив вітамінів на організм людини і постачають навіть низьким службовикам на службі достаточні засоби віт. Ц в поживі.

Віт. Ц тепер втворюють штучно, відколи дослідили, що віт. це ніщо інше, як відомий у хемії аскорбіновий складник.

Віт. Д. регулятором вапна та фосфору.

Вітаміни є тим чинником, якого брак спричинює в людським і тваринним організмі англійську хворобу, кривуху. Віт. Д діє на організм людини своїм впливом на кількість вапна і фосфору в кістках та інших тканках організму. Коли в поживі брак віт. Д, тоді цей брак можна частинно заступити, подаючи недужому багато вапна і фосфору і навпаки, коли подавати в поживі багато вітаміну Д, тоді можна споживати мало цих мінералів без шкоди для росту і розвою організму. Ця вітаміна, як дослідили вчені, повстає з товщеватого хем. тіла Т. зв.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урадові години: Від 1 до 3 попол.; від 6 до 8 вечір.
В неділі згідно з умовою.

БОЛІНІГ

Рапи на ногах, опухлі ноги, наболонні жила, болочні ноги, флебітис (запалення жила), вибухли або болочні коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікують новими європейськими методами без операції.
Лікує згрубіння люток і котинів.
Офісові години: в понеда і четвер. від 1 до 8:30 веч.; в п'ят. від 1 до 6 веч.; в серед. і субот. від 1 до 5 веч. В неділі і свята нема урадових годин.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Більше Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.

ШКІРСІ, НЕРВОВІ І ШЛУНКОВІ НЕДУГИ Гемороїди й інші алхолові забурення, Ниркові й Міжурові забурення, Біль у кишках, Шлункові й внутренні забурення, хронічні болки, пухляки, нервові ослаблення, ревматизм і званина жила. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорою дією. Лучі Екск. екзамінація крові і мочі, застрики, коли вказане. Вей хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2
DR. ZINS (28-літнє заведення)
110 EAST 16th STREET (Union Square) NEW YORK, N. Y.
Щоденно від 9. г. рано до 7. г. веч. У неділі від 9. рано до 2. попол.

ПРИЯТЕЛІ

Ми переконалися, що як тільки хтось має з нами до діла, зараз стається одним з наших багатьох приятелів.
Це діється тому, що ми обслуговоємо людей уже довгі роки і завжди стараємося, щоби зеднати собі якнайбільше приятелів серед усіх тих, котрим ми даємо услугу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 BAYonne 3-0540

бо досліджені. З них найважливіші це віт. Е, Г, і останньо винайдена ІІ, та вони не мають такого великого значення для організму, як три перші.
Лікар.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САДУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ й різного роду бізнеси.
Полтавожук нотаріальні справи.
Продаю різного роду аскурацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І вище
ОБСЛУГОВО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

Даром ЗІЛЛЯ

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомогання шлунка й випробували коштовні ліки й зела, а не наїшли подешеві. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілerton, котрих не запарюється ні вариться, а споживається в натуральній формі. По житті прибіри переконаються, як skutочно ділають в недомоганнях таких, як квас шлунка, гази, нестравність, запір, брак апетиту, біль голови й інші недомогання, котрі походять зо заого травлення. Щоби переконатися, пишіть по пробку.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКІ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зараджує погребам по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАПРЯКАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rigified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА ФІЛІДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MErose 8-6877

ДИВЧАТА—ЖІНКИ
Глядіть вперед у будучищі, навчіть звязки зі старою і встановленою фірмою. Постійне заняття на тепер і після війни. Навчітьсє фаху тепер, який стане для вас помічним пізніше. Ми потребуємо Floor Girls і оперейток на машинних до шиття.
Попередній досвід не потрібний.
Різввані дарунки, бонуси, вакації з платнею—це користи, що їх одержують наші робітники. Приймає окруження, гражня популярної музикі в часі регулярних денних перерв. Голосітьє колінебудь в день між 8 і 5 годиною.
S. GOLDBERG & CO., Inc.
20 E. W-way, Hackensack, N. J.
ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖІНОК, молодих, що мешкають в околиці Петерсон, Н. Дж., вчнитисє фаху вигляждувати півковим папером файки. Досвід не вимагається. Голосітьє до
SMOKING PIPES INC.
36 Morton St., Paterson, N. J.
ПІДПІРАЄТЕ БІЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“, А ТИМСАМИМ ПІДПІРАЄТЕ „СВОБОДУ“.

WHILE TARZAN SET OUT TO DISPOSE OF THE TWO ENEMY SOLDIERS, THEY WERE LAYING A TRAP FOR HIM.

Як Тарзан збирався позбутися двох ворогів, вони заклали пастку на нього.

"WE'LL SEPARATE," ONE WHISPURED, "I WILL MAKE A LOT OF NOISE TO DECOY TARZAN, YOU WILL AMBUSH HIM."

„Ми розійдемося“, шептав один; „я його замано на себе, а ти нападеш на нього“.

SO AS HE WALKED AWAY HEAVILY, THE OTHER WID IN THE BUSHES READY TO STRIKE.

З тими словами він відійшов важким кроком, підчас коли другий сховався за корчами.

AND TARZAN UNWARE OF THEIR TRICK STRODE TOWARD THE DECOY.

А Тарзан, не знаючи цього підступу, ішов просто на заману.